

22.2.2018

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 246019, 21.12.2017, 2070/01.01/2017

Lausunto luonnoksesta Hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luomuinstituutilta lausuntoa Hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Ehdotuksella säädettäisiin uusi laki eläinten hyvinvoinnista, jolla kumottaisiin voimassa oleva eläinsuojelulaki (247/1996). Samalla eräisiin muihin lakeihin tehtäisiin uudistuksen edellyttämät tekniset muutokset. Luomuinstituutti kiittää mahdollisuudesta kommentoida luonnosta ja esittää siitä seuraavat huomionsa.

Lakiesitykseen on koottu eläinten kohteluun, pitämiseen, hoitoon ja käyttöön liittyvät säädökset. Hallituksen esityksen mukaan eläinten hyvinvointilain valmistelussa on lähdetty siitä, että nykyisen tutkimustiedon valossa käsitys eläinten terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksistä on muuttunut merkittävästi viime vuosina. Luomuinstituutti pitää tätä hyvänä yleisperiaatteena lain valmistelulle.

Luomuinstituutti pitää tärkeänä, että otetaan huomioon tuore tieteellinen tutkimustieto eläinten terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksistä ja pyritään sen avulla laatimaan säädökset eläinten pitamisestä ja hoidosta niiden lajityypillisiä luontaisia fysiologisia, käyttäytymis- ja tilantarpeita vastaaviksi. Kuitenkin itse lakipykälissä tästä periaatteesta on eräiltä osin tingitty, kuten jäljempänä olevista kommentaistamme käy ilmi.

Hallituksen esityksen perusteluissa käsitellään eläimen itseisarvoa, jota ei kuitenkaan ole otettu mukaan itse lakitekstiin. Tämän periaatteen julkilausuminen eläinten hyvinvointilain 6 §:ssä antaisi kuitenkin lainsäädännöllistä pohjaa eettisesti kestävämmälle eläintuotannolle, jolle suomalaisessa yhteiskunnassa on kasvava tarve.

Eläinten hyvinvointilain luonnoksen 8 §:ssä mainittuja eläinten pitoa koskevia, tieteelliseen näyttöön pohjautuvia rajoituksia Luomuinstituutti pitää kannatettavina.

Eläinten hyvinvointilain luonnoksen 15 -16 §:ssä sallituissa toimenpiteissä, kuten nupoutuksessa ja kastraatioissa, riittävän kivunlievityksen turvaaminen eläimille on Luomuinstituutin käsityksen mukaan välttämätöntä. Toimenpiteiden suorittajan asianmukaisesta osaamisesta ja koulutuksesta huolehtiminen on tärkeää. Tässä yhteydessä Luomuinstituutti haluaa kiinnittää myös huomiota eläinlääkäreiden ja muiden vastaavia toimenpiteitä suorittavien henkilöiden luomutuotantoehto- ja tuntemuksen lisäämiseen.

Luomuinstituutti on Luonnonvarakeskuksen ja Helsingin yliopiston monitieteinen luomututkija- ja asiantuntijaverkosto.

LUOMUINSTITUUTTI

Lakiluonnoksen 22 §:ssä säädetään muun muassa puhtaan juomaveden saannista, mitä ei luonnoksen nyky muodossa edellytettäisi vapaasti ihmisen hoidossa olevien nisäkkäiden ja lintujen saataville. Käytettävissä oleva tutkimustieto puoltaa vapaata vedensaantia ja se on kriittinen tekijä eläinten hyvinvoinnin, terveyden ja tuottavuuden kannalta. Luomuinstituutti esittää, että vaatimus eläinten jatkuvasta vapaasta vedensaannista sopivan ravinnon ohella kirjattaisiin lakiin, mikä helpottaisi myös valvovan viranomaisen toimintaa vähentämällä mahdollisia tulkintaerimielisyyksiä.

Lakiluonnoksen 38 - 39 §:ssä mainittuja poikkeuksia eläinten pysyvän pitopaikan vaatimuksista lypsylehmien ja hiehojen jatkuvan kytkettynä pitämisen ja tiineytys- ja porsitushäkkien osalta Luomuinstituutti ei pidä perusteltuina ottaen huomioon nykyisen tutkimustiedon tuotantoeläinten hyvinvoinnista. Luomutuotannon ehdoissa tuotantoeläinten tilavaatimukset vastaavat nykyisin tavanomaista eläintuotantoa paremmin eläinten luontaisia tarpeita, joten olemassa on jo esimerkki tuotantoeläinten hyvinvoinnin ja terveyden turvaamisesta nyt valmisteltavana olevaa lakiehdotusta paremmin. Siirtymäajan pituutta lyhentämällä kannustettaisiin toiminnanharjoittajia investoimaan tuotantotiloihin, joissa edellytykset eläinten hyvinvoinnille vastaisivat tutkimustietoa ja siten tuotantolosuhteiden korkea laatu eläinten hyvinvoinnin takaamiseksi parantaisi suomalaisen kotieläintuotannon kansainvälistä kilpailukykyä.

Sari Iivonen
Luomuinstituutin johtaja

Sari Autio
Tutkimuspäällikkö

Luomuinstituutti on Luonnonvarakeskuksen ja Helsingin yliopiston monitieteinen luomututkija- ja asiantuntijaverkosto.

